אור לשמים — צו

והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה וכו' (ו, ג). ונקדים לפרש הפסוק (שמות יט, ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, דאיתא בגמרא (ע' מכות יב., וע' פיה"מ להרמב"ם תרומות פ"ח מ"א) על פסוק בירך ה' חילו ופועל ידיו תרצה (דברים לג, יא), ודרשו חז"ל כהן חלל שעבד עבודתו כשירה, וזה נרמז בפסוק ואתם תהיו ממלכת כהנים - שתהיו בבחינת כהנים, כי לפעמים נופל על האדם בושה גדולה כשרוצה לעבוד הבורא ב"ה ולפעמים הוא מונע עצמו מעבדות השי"ת, אבל זה עצת יצר הרע כדי לבטל אותו מעבדות השי"ת, והדרך האמת שקודם עשיתו התורה ומצות יתחרט מאוד ויכיר שפלותו באמת איך שאינו ראוי לאותו עבדות, ותיכף ילך ללמוד או להתפלל או לאיזה מצוה ואז יהיה עבודתו רצויה לפני השי"ת, וזה נקרא כהן חלל שעבד - אע"פ שבאמת הוא שפל אעפ"כ עבודתו כשירה. ולזה צריך להיות דבוק בהצדיקים, שהצדיק מעלה כל העולמים ומעלה ג"כ לאדם כזה אע"פ שהוא באמת שפל, וזפ"ה והרים את הדשן, שהצדיק מעלה את האדם שהוא בחינת דשן לשון אפר. ומפרש הפסוק אשר תאכל האש את העולה - איזה בחינת דשן יכול הצדיק להעלות, מי שהוא בחינת אש, שיש לו התלהבות גדול שע"י שמכיר שפלותו באמת מתלהב לבו לעבודת הבורא ב"ה, ואע"פ שגחלת נק' ג"כ בשם אש כמאמר התנא (אבות פ"ב מ"י) הוי זהיר בגחלתן וכו', אבל שלהבת עולה עד למעלה (ע' שבת כ.), ולפיכך כתיב אשר תאכל האש את העולה - שעולה למעלה, וזה נקרא שלהובתא דרחמא שלהבת י"ה, ועל ידי התלהבות אינו שומע ליצר הרע וזובח יצרו, וז"פ על המזבח - שזובח יצרו:

והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו וכו' (ו, ט). נ"ל דהנה איתא בגמרא (ר"ה יז.:) על פסוק נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו (מיכה ז, יח), למי נושא עון ועובר על פשע למי שמשים עצמו כשיריים. ונראה לומר שכוונת הגמרא כך הוא, למי נושא עון וכו' - היינו בשביל מי נושא עון לכל ישראל, למי שמשים עצמו כשיריים - שמי שמשים עצמו כשיריים זוכה להמשיך מחילה וסליחה וכפרה לכל ישראל. וזפ"ה והנותרת ממנה, דהיינו שמי שהוא בעיניו כשיריים, יאכלו אהרן ובניו - זוכה להמשיך השפעה כמו אהרן ובניו שהיו נבחרים לכך שיהיה ע"י מחילה וסליחה וכפרה לישראל כמו כן האיש שהוא בעיניו כשיריים זוכה ג"כ להמשיך לישראל מחילה וסליחה וכפרה וכל טוב להם:

לא תאפה חמץ חלקם נתתי אותם מאשי קודש קדשים הוא כחטאת וכאשם (ו, י). נ"ל דאיתא בכתבי האר"י זלה"ה הנזהר ממשהו חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה, ע"כ צריך האדם לשמור עצמו בכל מה דאפשר, ולכן נק' מצה שמירה, וזה אי אפשר לאדם שיזהר ממנו כי אם הקב"ה ישלח מלאכים ממונים על השמירה וישמרו אותו, וז"פ לא תאפה חמץ חלקם - לשון חָלָק, בלי שום נידנוד חמץ, נתתי אותה מאשי - דהיינו שאשלח לך מלאכים שישמרו אותך שמלאכים נק' אישי (זח"ב מג., ע' אוצר הכבוד ר"ה כד):

עוד נ"ל, כי עשר מיני מלאכות המה בפת ואפיה הוא גמר מלאכת', ולכן המדה עשירית הוא המלכות נק' בשם אפיה לשון אף י"ה - שמבעתת הרשעים, וחמץ רומז על הקליפות (זח"א רכו:), ועבדות הצדיקים הוא תמיד להאיר זאת המדה ולהמשיך לה שפע, וממשיכים לה נטירתה שלא יינקו הקליפות מהשפע

שלה, והצדיק שעושה תמיד כנ"ל אינו משגיח על עניני עצמו ופרנסת אנשי ביתו, עכ"ז חלקו מוכן אצל השי"ת. וז"פ לא תאפה חמץ - שהצדיק מבריח החמץ מבחינת אפיה, חלקם נתתי אותה מאשי - דהיינו חלק פרנסתם וקדושתם נתתי אותה מאשי, היינו יותר מהמלאכים, ואם תקשה לך מ"מ יותר, ותירוץ הכתוב - קודש קדשים הוא כחטאת וכאשם - שהיינו שבעוה"ז שהוא מלא חסרונות ואעפ"כ קודש קדשים הוא ולבו בוער תמיד לעבודת הבורא ב"ה ומאיר כל העולמים בקדושתו, לזה יתן לו השי"ת שפע יותר מהמלאכים:

וכל מנחה בלולה בשמן וחריבה לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו (ז, י). דהנה כאדמו"ר מוהרי"י זצללה"ה פירש על פסוק (תהלים כב, כה) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני, דהיינו שחשוב לפני השי"ת מה שאדם מכיר מיעוט ערכו הגם שהוא באמת שפל אעפ"כ חשוב לפניו ית"ש, וזה כי לא בזה ולא שיקץ ענות - ההכנעה של עני, הגם שהוא באמת עני בדעת, עכ"ד. וז"פ וכל מנחה בלולה בשמן וחריבה, דהיינו הן מי שהוא במעלה גדולה ואור נשמתו מאיר בו, וזה בלולה בשמן. וחריבה - והן מי שהוא חריב שאין בו לחלוחית. לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו - כולם ישתוו ויופיע עליהם אורו ית"ש, ע"י שכל אחד בבחינה שלו יכיר מיעוט ערכו יבוא עליו שפעו הטוב:

כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם (ח, לד). נ"ל דהנה בני ישראל שהיו במצרים מחמת שהיו משוקעים בטומאה ובקושי שיעבוד לא יוכלו להשיג הארה מאתו השי"ת, רק כשבא להם ה[ו]פעת אור מלמעלה וצוה אותם ליקח קרבן לפסח השיגו תיכף תשובה עילאה, ולזה נק' שבת שקודם הפסח שבת הגדול, כי איתא בזוה"ק אית שבת לעילא ואית שבת לתתא, סוד בינה ומלכות, ושבת הגדול רומז לבינה (זח"ב רד.), והשיגו תיכף בשבת זו מחילה וסליחה וכפרה, בחינה אחת עם יוה"כ.וז"פ כאשר עשה ביום הזה וכו', יום הזה נקרא יוה"כ, דהיינו כמו שהשי"ת עושה את יוה"כ וקבע אותו ליום מחילה וסליחה וכפרה להשיג בו תשובה עילאה, צוה ה' לעשות לכפר עליכם - כמו כן על ידי העובדא של האדם יוכל ג"כ להשיג מחילה וסליחה וכפרה כמו ביוה"כ:

עוד י"ל, דהנה אנו אומרים (ברכת יוצר אור) ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, דהנה השי"ת ב"ה כביכול כשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם להיטיב לברואיו (ע"ח ש' הכללים פ"א), נתן זאת ביד האדם להמשיך ע"י מעשיו משפעו וטובו תמיד לעולם המעשה, וז"פ ובטובו - היינו מה שעלה ברצונו הפשוט להיטיב לברואיו, מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. וזה ג"כ פירוש הפסוק כאשר עשה ביום הזה - יום הזה נקרא עולם המעשה, היינו בבוראו עוה"ז להיטיב לברואיו, צוה ה' לעשות - דהיינו להמשיך מטובו על ידי עשית האדם שיהיה כל טוב לישראל:

עוד נ"ל, בהקדם פירוש כאדמו"ר מוהרי"י זצלה"ה על פסוק (תהלים לג, כב) יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך, דהנה השי"ת יסד עולמו בדרך משפיע ומקבל, וכמו כן בעולמים העליונים, והשי"ת מתאוה לתפלתן של צדיקים (יבמות סד.) והם מ"נ, אבל לפעמים בלתי אפשר ליתן מ"נ, וזאת ביקש דוד המלך ע"ה יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך - כאילו היינו נותנים מ"נ, עכ"ד. וז"פ כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות, דהיינו שהשי"ת צוה שפעו וחסדו עלינו כאלו היינו נותנים מ"נ, וזה כאשר עשה ביום הזה, כי הכ"ף הוא הדמיון: